

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu, Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. OREST BUCEVSCI
Telefon 13 74

Muzica și cultul divin

Nu vreau să fac un istoric al cultului divin, nici al cântării, sau să arat raportul istoric dintre acești doi factori. Istoricul muzicii se poate afla în orice manual de istoria muzicii, istoricul cultului în orice manual de liturgică, și poți afla aici dacă vrei și raportul dintre ele.

S'a început să se dea o atenție mai deosebită cântării în biserica noastră. De aici și mulțimea compozițiilor bisericești. Liturgii, privesne, psalmi și multe altele ies cu duimul de sub teascurile tiparului. Unii se țin de vechile melodii bisericești, le armonizează și atâta tot. Alții, cu pregătire superioară, influențați de școlile în cari au umblat, introduc elemente noi, după cum află de bine, ca să nu zic, după cum au rămas de încătușați în lanțurile principiilor învățate. Or cum ar fi, lucrul nu e rău, și poate servi și ca un document în fața îndoelnicilor în puternicia sentimentului religios, izvor al atâtor opere mărețe din trecutul nostru.

Cultul nostru divin fotozește atâtea mijloace, prin cari poate concentra atenția credincioșilor, poate alunga gândurile streine cucerniciei momentelor, poate trezi și înălța sentimente adâncite în ființa sufletului omenesc. Strălucirea odăjdiilor, pictura pereților, duimul flăcărilor țâsnite din fiecare luminare aprinsă — simbol al vieții, ce se mistue — se adresează direct simțurilor. Prin ele se deșteaptă idei și sentimente. Ele sunt înțelese de sufletul cel mai simplu, ca și de cel mai pătruns de adevărurile înalte ale culturii. Căci orice s'ar zice, partea cea mai mare a vieții noastre e legată de aceste simțuri.

Avem însă mijloace și mai bune pentru realizarea aceluiași scop — concentrarea

asupra ideilor religioase, asupra umilinței creștinești, încrederii în ajutorul necesar pentru delăturarea îndoelilor, în fine pentru potențarea sentimentului eului. Unele cum sunt rugăciunile, apostolul, evanghelia cuprind câteodată lucruri destul de abstracte, altele expun idei deosebite ideilor, ce stăpânesc indivizii, cari au venit la biserică, pentruca să afle un moment de întărire sufletească în fața gândurilor ce îi obsedează. Pentru aceștia nu are cultul nimic? Ba da. E cântarea. Importanța psihologică a muzicii aș vrea să o schițez în vreo câteva cuvinte.

Pe lângă limbaj, arta a creat o lume sonoră, capabilă să deștepte sentimentele cele mai proprii stării sufletești ale omului. Ea dispune de o putere cu mult mai mare decât limbajul și șgomotul. Sunetele limbajului sunt ordonate, distincte, ba chiar bogate, dar lipsite de forță prin ele înșile; doar prin semnificarea lor înseamnă ceva. Lumea sunetelor muzicale este însă distinctă, ordonată, bogată și puternică prin ea însăși.

„Arta a construit sonoritatea interioară, adică o nouă dimensiune a vieții afective. Muzica muzicalizează sentimentul. Nu putem presupune nici un minut, că ea exprimă sentimentele vieții ordinare... Muzica îndepărtează și eliberează de afectivitatea comună. Prin ea sentimentul realizează acest paradox de a se elibera de greutatea realității sale, fără a ieși din sfera afectivității“. (Delacroix Psychologie de l'art.)

Nu e vorba de muzica instrumentală numai, ci chiar și de cea vocală, când ea satisface anumitor condițiuni. Căci dacă sunetul e socotit ca un ecou al sufletului, acest ecou se manifestă în primul rând prin muzica vocală. Mărturisirile oameni-

lor, cari și-au dat seama de acest fapt sunt un argument puternic în favorul ideilor expuse. Voiu aminti numai vreo câteva personalități în această ordine de idei și în special în legătură cu muzica bisericească. Filosoful și teologul danez Kierkegaard spunea: „Pe mine mă atrage mai mult cântecul psalmilor din întregul serviciu divin“. Psihologul american W. James, mărturisirea, că el deși nu aparține nici unei confesiuni, totuși îi place mult să audă cântări de psalmi, în schimb nu poate suferi predicile. Filologul danez Madvig zicea, că cântarea vocală și aceea a organelor îl impresionează foarte puternic, deșteptându-i iubire și încredere, dar — spunea el — îmi era imposibil să mai stau, „când începea predica cu dogmatica ei contrazicătoare și nedeplină, cu neclaritatea și încheierile acelea abrupte“. Un vestit om de știință era un fervent cercetător al bisericii, iubea cântecul, dar avea totdeauna o atitudine critică față de predică.

Muzica e în stare să creeze o viață afectivă nouă, prin lumea undelor, ce le pune în mișcare. Ea unește lumea senzibilității cu profunzimile afective ale omului, înălțându-le spre sfere, dorite de om în orice moment de conștiință curată.

Poezia încă e o artă. Te prinde și ea în mrejele ei, dar îți limitează orizontul sentimentelor. Vorbele sunt mai precise, chiar când dispun de o sonoritate deosebită exprimă mai clar sentimentele, ce au frământat inima și creierul poetului. Claritatea însă nici odată nu captivează sufletele în latura emotivității, decât doar când ea corespunde stărilor psihice proprii individului, căruia se adresează. Muzica are o însușire, în care rezidă puterea ei de atracție. Ea posedă un fel de neclaritate, în sensul vagului exprimat de sonoritatea undelor, de ritmul, în care apar aceste unde. Iar vagul captivează, pentru că în el orice suflet găsește o undă, află un motiv corespunzător stărilor emotive proprii și e destul să-și înceapă vibrațiile o singură coardă, ca prin radiere, fenomen tot atât de real în domeniul psihic ca și în cel fizic, să pună în mișcare întreg sufletul. Calitatea undelor sonore are nuanțe nesfârșit de multe și variate. Mulțimea lor

e o garanție și în același timp un mijloc de siguranță, că oricând poate atrage. Amintesc un fapt banal, dar foarte cunoscut. Treci pe o stradă populată fredonând o melodie cunoscută. Opreștete la sfârșitul ei și ascultă. Te vei mira poate de numărul acelora, cari o cântă după tine. Recitează fragmente din o poezie cunoscută pe aceeași stradă, opreștete și constată câți și-o repetă. Niciunul, ba poate te mai consideră și nebun.

Există oameni cărora nu le place poezia. Nu vei găsi însă de aceia, cărora să nu le placă muzica. De sigur calitatea ei diferă după gradul de cultură în general și cel de cultură muzicală în special. Argumentele sunt superflue. Muzica fiind un mijloc de exteriorizare a sentimentelor în forma cea mai adecvată raporturilor sociale și nizuințelor individuale, este un bun necesar penru orice ființă umană. Și fiindcă nizuințele își au la bază impulsurile emotive, înainte de a ne apuca de îndrumarea nizuințelor, să cultivăm sentimentele. Sentimentele sunt ale individului, el le trăește, pe el îl sguode, și tot pe el îl îndeamnă spre acțiuni bune sau rele, după natura lor, sau după posibilitatea desfășurării lor. Deci muzica fiind o expresie a sufletului, va fi în stare să miște acel suflet, să-i deștepte sentimente ori de câteori va fi pusă la contribuție. De altă parte cunoscând firea omului atât de dispusă spre muzică, oricând i-ai da posibilitatea de manifestare, fie chiar prin impulsuri externe, prin imitație, va putea crea o atmosferă emotivă specifică situației în care se găsește și naturii cântării, ce o cântă. Aici zace puterea muzicii ca mijloc de înălțare sufletească.

Avem noi dreptul să lipsim pe credincios de acest bun? Cred că nu avem nici dreptul și nu e nici bine. Din contră datoria noastră e să-l învățăm să cânte, ca prin glasul lui să-și exprime frământările adânci ce-l mistue. Ea va ușura de povara ce-l apasă, căci a aflat alvia prin care să se scurgă.

Eu am avut în vedere latura psihologică a chestiunii. Alții o iau din alt punct de vedere. Cred însă, că nu au dreptate, când susțin tocmai contrarul. Mă gândesc la dl. Nae Ionescu de la „Cuvântul“. În obișnui-

tele rubrici ale „Duminecii“ se ridică contra obiceiului de a cânta în cor pe o singură voce, pentrucă aceasta „însemnează pur și simplu a ținde la generalizarea, la extinderea corului până ar cuprinde pe toți credincioșii din sfântul locaș“. Dar cor în patru voci e permis? De sigur e permis — ne-ar spune dl. Nae Ionescu — pentrucă așa se cântă în catedralele pe întreagă țară. Și dacă te-ai pomeni odată că toată biserica cântă în patru voci — cum e obiceiul în bisericile rusești — ar veni din nou dl. Nae Ionescu și ar striga dar asta e un atentat la dogmele ortodoxici. Probabil D-S. cunoaște dogmatica: mai bine decât întreg soborul prelaților noștri. Pentruce se indignează atât de tare? Ne-o spune. Pentrucă obiceiul de a învăța poporul să cânte la oficierea sfintei slujbe, este eminent protestant. El stă în legătură directă cu pietatea protestantă după care între Dumnezeu și om nu intervine nimic și nimeni pentru stabilirea legăturii. D-Sa cade într'un extrem de frica celui-lalt pe care și-l închipue. Cum? Creștinului nu îi e permis să stea de vorbă cu Dumnezeu? De câte ori te apucă un gând cucernic de sfințenie, să-l alungi, să nu ai dreptul să-l manifestezi? În cazul acesta oare omul nu s'ar simți degajat de orice rezponsabilitate îndată ce și-a încredințat păcatele preotului? Am ajunge și noi acolo, ca să băgăm banul în mașina construită anume, pentru a recita rugăciunea în locul nostru, fiindcă nu avem timp de astfel de lucruri, cum fac tibetani.

La liturgie — după D-Sa — credinciosul nu trebuie să ia parte activă ci numai să asiste. Cu alte cuvinte nu prezența spirituală e necesară ci cea fizică. A fi credincios, în cazul acesta, înseamnă să fi prezent la serviciul divin, apoi că gândul unde-ți sboară n'are nici o importanță. Care-i motivul? „A transforma pe tot credinciosul în ministrant, îndemnându-l să cânte, însemnează pur și simplu a ridica bisericii rolul de mediator și de garant între om și Dumnezeu.“ Dl. Nae Ionescu sau nu știe ce e ministrant sau nu cunoaște noțiunea bisericii. Preotului nu i-s'a alterat întru nimic misiunea de ministrant al tainelor — căci aceasta însemna a ministra — dacă credinciosul dă răspunsu-

rile liturgice; dar biserica nu e numai zidurile edificiului și nici numai preoții, ci comunitatea întreagă.

Dacă vrem să avem o biserică vie, să nu monopolizăm în mod exclusiv contactul cu Dumnezeu. Și nu numai că nu o vrem, dar nici nu o facem. Dovadă îndemnurile continue ale prelaților de a activa biserica, adică pe credincioșii, ce iau parte la serviciul divin. Biserica vie aici pe pământ nu înăbușe pornirile nobile, ci le captează îndrumându-le pe drumul cel bun. Vânătorul imită strigătul de chemare al pasărilor, pentruca prin înșelăciune să le aducă înaintea glonțului omorător. Biserica nu vrea să omoare, ci din contră să mântue. Pentruce nu s'ar folosi atunci de tendința înăscută a omului de a-și exterioriza gândurile, de a-și vărsa durerile a-și destăinui aspirațiile în o formă, care fără a jigni amorul propriu, îi întărește credința?

L. Bologa.

Apostolatul creștin

(Urmare)

Cât de înălțătoare sunt cuvintele blândului mântuitor în comparație cu zângănitul armelor, bubuitul tunurilor și strigătul celor desnădăjduiți!

.....„Veniți la Mine toți cei întristați și oboșiți și Eu vă voi odihni pe voi!“!....

Bunătatea se revarsă din abundență din acest suflet generos și ținde să îmbrățișeze omenirea întreagă.

Ce poate fi mai valoros ca această dragoste sălășluită între oameni? Ce poate fi mai de preț decât odihna pe care ni-o imbie Mântuitorul?

„Chiar dacă aș vorbi în limbi îngerești și omenești — zice Sf. Apostol Pavel, — și n'aș avea dragoste, nu sunt decât o aramă sunătoare sau un chimval resunător.“

„Fără aceea conștiință fină a iubirii de oameni — adaugă F. W. Förster — și fără aceea disciplină a instinctului de dreptate, care isvorește din iubire, orice întocmire socială nu-i decât înhăitare nu cultură socială.“

„Hristos este un etern isvor de viață“, învățătura Lui, timp de nousprezece secole, a adus omenirii un bine nespus de mare.

Deodată cu răspândirea creștinismului cade jugul nefast ce ținea încătușat milioane de sclavi, cari la un semn al stăpânului nemilos și crud trebuiau să se plece cu fruntea la pământ sau să moară ca cel din urmă animal, hărțuit de tigri și lei în arenele publice, spre a satisface bestia din sufletul omului ascunsă sub eticheta de: „Nobil“.

Biserica considerând pe fiecare, fiu a lui Dumnezeu, demn de respectul aproapelui — nu în raport cu averea și clasa socială, ci cu ideile și faptele sale — s'a străduit pentru prim dată în istoria omenirii, să înființeze școli pentru popor „Școlile biblice“ prin cari se răspândia meșteșugul scris-cetitului deodată cu cuvântul mântuitor al Evangheliei. Aceste școli numai în urmă, fiind imitate, au luat dezvoltări și forme deosebite.

A înființat *instituția cari'ății*, despre care trecutul păgân, întocmai ca și „morala dominantă“ întemeiată de „supra-omul...“ Nietzsche, nu a voit să știe nimic.

Materialiștii învinuesc Biserica că a oprit progresul științelor naturale, dar ei uită, aducând această învinuire, de cea mai elementară noțiune istorică: Peste Europa, care nu avea decât un nucleu, de oarecare cultură pe pământul Eladei, a trecut timp de câteva secole valuri de hoarde barbare. Aceștia au avut trebuință de o străduință de zeci de ani numai spre a fi îmblânziți și numai după aceasta, educați în vederea progresului așa după cum îl vedem și îl dorim azi...

Rolul creștinismului în acest mare proces istoric a fost hotărâtor. Cine vede lucrurile așa, cum s'au petrecut, nu poate decât să se felicite că face parte din biserica creștină, care a avut și are o misiune atât de sfântă.

Învățătura creștină prin tendința sa spre absolut este prin excelență culturală, deci progresistă. Aceasta o aproabă și unul din cadrele „materialiștilor“, Dubois Reymond. El vorbind despre știință și religie spunea: „știința contemporană, își datorește în parte originea ei creștinismului. A trezit în oameni o arzătoare aspirație spre cunoștința absolută. Creștinismul a reparat nedreptățile pe cari mult timp le făcuseră științele naturii.“

Cine încă n'a văzut și n'a înțeles că dezvoltarea excesivă a științelor tehnice duce la cea mai *crasă sumeție*, și fatal la cele mai crâncene războaie? Oare nu ar fi mai folositor omenirii să întrebuinteze câștigul științei așa după cum ne îndeamnă învățătura creștină, ajutând pe cel neputincios, săturând pe cel flămând și îmbrăcând pe cel gol?

Oare omenirea mai simte trebuința să mărească contingentul nenorociților?...

Constatăm deci, că opera întreprinsă de creștini este uriașă și valoarea ei neprețuită!

Omenirea, pentru a putea trăi are mai mare trebuință de Hristos decât de pâine!

Apostolul creștin, e mai valoros decât orice muncă, decât oricare ocupație!

De această valoare trebuie să se convingă în primul rând misionarul de azi. Numai această credință poate asigura reușita de mâine.

Misionarul de azi, credinciosul urmaș al Sfinților apostoli, are drumul larg deschis înainte. Nu-l mai pândește, ca pe antecesorii săi, pericolul morții.

Situația i se prezintă mult mai favorabilă și terenul mult mai fertil. Semința mai bogată. Lucrători mai mulți.

Mijloacele de comunicație ca și întreagă perspectiva de orientare foarte favorabile.

Ce îi mai lipsește noului misionar? Cărei cauze se datorește faptul, că creștinismul, în societatea omenească, nu are intențitatea necesară? Îi mai lipsește, cu drept cuvânt, misionarului de azi, simțământul puternic al dragostei lui Hristos. „Dragostea“ care a făcut din Sf. Pavel cel mai distins apostol. Dragoste dusă până la fanatism, până la a-și da viața pentru Hristos.

Mântuitorul nainte de-a se înălța la cer — din dragostea Sa cea nemărginită — a promis învățăceilor, că le va trimite un Mângăitor, care va rămâne cu ei până la sfârșitul veacurilor. Acesta îi va povăui în conștiință și-n adevăr.

Acest Mângăitor să-L chemăm în ajutorul nostru și atunci putem păși cu deplină încredere pe urmele lui Hristos. El ne va sfătui ca *lumina* să nu o punem sub obroc, ci la loc înalt, ca să lumineze tuturor.

Și mai departe: „Indrăzniți, Eu am bi

ruit lumea"! Spuneți tuturor dimpreună cu Apostolul Pavel: „Noi predicăm pe Isus cel răstignit, care a înviat din moarte“.... „Cel ce va crede se va mântui, iar care nu va crede se va osândi“.

Se va osândi, fiind veșnic supus tuturor rătăcirilor și lovit de valurile monstruase ale nesiguranței. Sufletele lor vor fi lipsite de aceea căldură și siguranță cari se transmit celor credincioși prin cuvântul Mântuitorului. Acest cuvânt de zeci de veacuri a încălzit și a entuziasmat sute de generații....

Acest cuvânt e arma cea mai sigură spre biruință, el trebuie dus până la marginile lumii! Din cele mai luxoase palate, coborât în cele mai umile bordece.

Sunt în această învățătură cuvinte și pentru unii și pentru alții.

Atât nobilul cât și săracul, are lipsă de Hristos. Atât popoarele lipsite de cultură, cât și cele mai civilizate. El e mângăerea și ajutorul tuturor!

Veniți la Mine toți cei întristați și oboșiți — ne spune — și eu vă voi odihni pe voi“... ,...

*Sofroniu Bulz,
student in teologie.*

Proces interesant

În Finlanda se judecă un interesant caz de instigație religioasă. E vorba de Maria Arkerblum, în vârstă de 20 ani, care susține că a avut diferite viziuni religioase, ba a văzut pe însuș Mântuitorul Hristos. Vestea acestor viziuni — care firește *trebuiau* să se repete, altfel toată istoria n'are nici un rost, — s'a lătit repede între țaranii din jur, și aceștia alergau, mic și mare, la M. Arkerblum, care-i convingea despre realitatea viziunilor — bine înțeles în schimbul unor sume grase de bani.

În curând însă a fost sesizată poliția că M. Arkerblum nu-i decât o „înșelătoare ordinară“, adevărat excochează naivii cu însemnate sume de bani. Ba ce-i mai mult s'a aflat și cadavrul unui bărbat, despre care s'a stabilit că fusese ucis, fiindcă intenționa să părăsească pe Arkerblum și aderenții ei. Firește M. Arkerblum a fost arestată, însă încurând eliberată prin vicleșug de adepții ei. Cercetările ulterioare în

direcția aceasta au descoperit magazine întregi pline de toate lucrurile prețioase, cari erau adunate de „secta“ aceasta pe căi nici decum drepte. S'au aflat și copii furati, cari trebuiau să fie eliberați numai în schimbul unei mari sume de bani.

Se vede deci, că viziunile M. Arkerblum aveau darul să determine pe adepții ei nu la viață, cinstită ci la contrastul acesteia.

Secta unitară din Transilvania.

Expunere istorică și combatere din punct de vedere dogmatic ortodox. (Teză de licență.) A. Gliga.

Urmare, din Nr. 37

V.

Cu cât era direcția lor religioasă mai liberă, cu atât erau mai mult preocupați de educația tinerilor în cari vedeau stâlpii unitarismului de mâine. Ei aveau școli populare, medii și superioare proprii. Se laudă a fi propus în școli populare mai frecventate chiar și latina.

Prima lor școală este cea din Alba-Iulia dela 1567—1716 când retrec la rom.-cat. A doua ar fi școala din Aiud care înflori sub Ioan II. Aceasta s'o fi nimicit armatele lui Mihai Viteazul și Basta. Apoi prin colonizările cu reformați pieri de tot unitarismul din Aiud. Aici se înființară apoi școli reformate cari sunt unele din cele mai bogate din Ardeal.

Cea din Târgul-Murăș să fi fost nimicită tot prin Mihai Viteazul și Basta pentru a-i ajunge toată averea în mâinile reformatorilor. Școala din Dej o primară la fel sub Rákoczy reformații. Școala din Turda rămâne tot proprietatea lor. Școală superioară avură în Cluj al cărei conducător și suflet era Dávid Ferencz. Obiectele de învățământ era studiul teologiei și al filosofiei. Profesorii se numără lectori. Erau însă și sublectori și colaboratori. Această școală deși recunoscută în trei rânduri, li se luă în 1693 și se dădu rom. catolicilor.

Secta unitară a fost recunoscută parțial de mai multe ori, definitiv însă la 1571 la Târgu-Mureș, primind aceleași drepturi ca și biserica apuseană, reformată și evanghelică.

Cu moartea lui Dávid Ferencz în închisoare (1579) începe o nouă epocă în istoria unitarismului ardelean, care în-

cepe a fi privit de aici înainte ca o inovație, și în contra inovațiilor în materie de religie se exprimasera mai multe sinoade. Unitarii fură chiar și persecutați alături cu Sâmbătiștii. Decăzură repede, pierdură și biserica mare din centrul Clujului care le aparținu-se lor câteva decenii. Această pierdere o socotesc de cel mai mare dezastru al lor. Cu toate aceste „nenorociri“ dacă le putem zice așa — pentru că alte confesiuni au avut timpuri și mai grele chiar în Ardeal — după o statistică din 1904 ei posed încă și acuma destule bogății pentru al mai exista și în viitor.

Întreaga lor biserică este împărțită în 9 districte în care au 110 sesii parohiale. Multe din aceste sesii susțineau câte o școală populară al cărei învățător era dacă nu preotul atunci cantorul.

Iată pe scurt istoricul sectei unitare. Datele mai recente vor fi în stare să completeze cele ce lipsesc. Partea a doua va expune punctele lor dogmatice de credință precum și combaterea din punct de vedere ortodox.

Protestantismul dând biblia în mâna fiecărui creștin, pentru a o citi, explica și interpreta după cum voiește fiecare, a fost natural să se nască și în sinul protestantismului deosebite păreri. Aceste păreri deosebite se iviră la început în jurul întrebării despre Euharistie. Luther ținându-se de înțelesul verbal al sfintei Scripturi — a admis învățătura bisericii rom. catolice, că în cuminecătură este trupul și sângele Domnului nostru Isus Christos, cu aceea deosebire însă că nu prin transsubstantiere ci prin omniprezentă. Zwingli însă susținea că cuvintele „acesta este trupul meu“ și „acesta este sângele meu“ nu trebuie luate în înțeles verbal ci numai ca niște simboale ale trupului și sângelui lui Christos.

Dar nu numai cu privire la sacramentul euharistiei se deosebira de biserica apuseană și cea ortodoxă, ci și cu privire la numărul sacramentelor. Pecând biserica noastră și cea apuseană mărturisește 7 sacramente, protestanții și diferitele lor secte se mărginiră în fine a primi, după oarecari ezitări, numai două și anume botezul și euharistia.

Să vedem acuma care este — pe scurt —

punctul de vedere unitar, cu privire la punctele fundamentale de credință. Unitarismul cunoscut cu doctrina sa despre Dumnezeu unul în ființă și persoană, susține următoarele după Ferencz József p. 133: „1. Credem că este un Dumnezeu, care este etern și unic, atât în ființă cât și persoană. Este ființa cea mai desăvârșită, este cauza, creatorul și domnul a toate pe care le-a creat. Este părintele purtător de grijă al omenirii, căruia noi îi suntem copii egal de plăcuți; prin urmare noi între noi frați. Acest unic Dumnezeu trebuie să fie pentru sufletul omenesc singurul obiect de rugăciune și închinare, pentru că numai în Dumnezeu ne putem încrede pe deplin fiind el dreptate, iubire, bunătate și sfințenie deplină.

2. Credem în trimiterea dumnezeiască a lui Isus Christos. Deși îl ținem de om real și adevărat credem totuși că voința lui Dumnezeu El a publicat-o oamenilor în modul cel mai clar, atât prin învățăturile sale cerești și nobile, prin exemplele frumoase cât și prin viața, moartea și învierea sa biruitoare. Prin toate acestea este superior tuturor oamenilor cari au trăit și trăesc după el. El este așazicând omul desăvârșit. Prin puterea dumnezeiască, începând cu sf. Duh care i-s'a dat peste măsură, este unul născut fiul lui Dumnezeu. Cu toate acestea rămâne tot om, este fratele și prietenul nostru în veci.

(Va urma)

Știre personală. P. S. Sa *Episcopul nostru Nicolae*, însoțit de dl Dr. V. Sava și Dr. A. Dragomir, a fost zilele trecute la Sibiu, rezolvând la *Metropolie* unele chestiuni oficiale ale eparhiei noastre.

Donație. Maria Bașiota n. Székely din Bistrița a donat bisericii noastre de acolo un imobil în valoare de 50.000 lei spre lauda sa și mândria Bisericii noastre. Cluj, la 16 Septemvrie 1927. *Consiliul eparhial.*

Vizitație canonică. P. S. Sa *Episcopul nostru Nicolae* va sfinți *Vineri în 30 Sept. a. c.* la orele 11 din zi monumentul ridicat în **Sighetul-Marmației** în memoria mult regretatului mare Rege al nostru Ferdinand I.

a cărui desvâlire se face în edificiul școlii normale de acolo în prezența dlui ministru **Dr. C. Anghelescu** — și a altor mari dignitari ai țării. Din acest prilej va cerceta parohiile noastre din acel ținut, și anume: Dragomirești, Borșa, Rimeț, Valea-Porcului, Cornești și Ferești — și se va interesa de credincioșii noștri din acele părți — unde e de mult așteptat.

Baptiști bolșevici. O interesantă descoperire au făcut organele noastre de siguranță la Reni: Zilele trecute, în orașul Reni au sosit pe numele propagandistului baptist Stoșcenco 600 cărți religioase pentru propagandă. La verificarea acestor cărți, s'a constatat că ele conțin, pe lângă textul religios, proclamațiuni bolșevice cu caracter incendiar. După conținutul proclamațiunilor, rezultă că aceste cărți urmau să fie împărțite în țările balcanice. Ele au fost expediate din America, dela centrala organizațiilor baptiste. Adresantul, prinzând de veste că autoritățile au descoperit în cărți proclamațiuni subversive, a dispărut. Această descoperire a produs senzație deosebită, fiind o dovadă mai mult că sectele sunt pericol și pentru stat.

Donație. Enoriașul Alexandru Pop, plugar din comuna, Rohia județul Someș, a dat pentru Mănăstirea „Sfânta Ana“ din aceea comună un clopot în valoare de 25 mii lei. Primească marinosul donator și pe această cale mulțumiri calde pentru jertfa făcută. Credincioșii Gheorghe German și Ioan Pop, epitropul din aceeași comună au dăruit pentru Mănăstire doi prapori în valoare de 4200 lei. Numele tuturor acestor binefăcători vor fi înscrise între ctitorii și binefăcătorii Mănăstirii, unde se vor înălța rugăciuni ferbinti, la toate slujbele pentru fericirea vremelnică și vecinică a lor și a familiei lor.

O întâmplare fantastică la un teatru polonez. În teatrul de vară al orașului polonez Thorn s'a produs o mare nenorocire. Actorul principal a leșinat la începutul actului al treilea și a sucombat peste puțin în urma unei apoplexii. Actorul Laskovsky, cel mai bun prieten al decedatului, eșind în fața cortinei, spre a vesti publicul, a fost cuprins de un atac de nebunie și a scos revolverul, trăgând focuri în mulțime. Actorul popovici, rănit și el, a fugit în stradă și s'a aruncat în Vistula, înecându-se. Publicul a fost cuprins de panică. Au fost numeroși răniți grav.

Alegeri comunale, în care femeile au înfrânt lista bărbaților. Zilele acestea au avut loc alegerile comunale în comuna Gvozdzec lângă Cerkov (Galiția). Femeile s'au prezentat în alegeri cu o listă independentă și au câștigat toate mandatele. Rezultatul alegerilor a născut un inte-

res extraordinar în întreaga Polonia. Femeile au mers în alegeri cu un manifest în care au arătat că bărbații știu numai să se certe și să facă politica partidului, ignorând interesele adevărate ale populației și comunității.

Una e doctrina și alta e aplicarea. Președintele republicii Chili, d. Ibanez, a declarat ziaristilor sârăini, că în țara sa, problema comunismului a fost rezolvată foarte simplu. Toți comuniștii au fost trimiși pe o insulă pustie, pentru a-și pune acolo în practică teoriile lor. După șase luni însă, ei au cerut autorizația să se înapoieze, renunțând la realizarea idealului.

Biblioteca nouă. Din inițiativa P. S. sale episcopului Visarion al Hotinului se va înființa la Bălți o bibliotecă pentru cler și populația orașului și județului.

	PARTEA OFICIALĂ	
---	------------------------	---

Nr. par. 77/1927.

2—3

Licitație minuendă.

Consiliul parohial ortodox român din comuna Călărași, județul Turda, dă în întreprindere pe cale de licitație minuendă zidirea bisericii, conform planului și devizului aprobat de Veneratul Consiliu Eparhial Nr. 6180—1927 și invită pe cei interesați ca până la **2 Octombrie** a. c. ora 12 să înainteze Consiliului parohial oferte înscrise, închise și sigilate.

Licitația se va ținea în aceeași zi la ora 14.

Comuna bisericească prestează în natură mâna de lucru pentru executarea săpăturilor la fundații cu uneltele antreprenorului și va da gata la locul de construcție tot nisipul, pietrișul, cărămida și tot cimentul necesar la zidărie de cărămidă și beton. Toate celelalte materii pentru construcție și sticlărie și mână de lucru vor cădea în sarcina antreprenorului.

Ofertele se vor face față de devizul întocmit arătând rabatul sau sporul din prețurile devizului în procent.

Concurenții vor depune un vadiu în numerar, hârtii de valoare, bilete de bancă acceptabile sau imobil liber de sarcini de cel puțin 6% asupra prețului total din deviz care e de 1.350.000 Lei.

Planurile proiectului de deviz și condițiunile speciale de executare se pot vedea la oficiul parohial ortodox din Călărași.

Consiliul își rezervă, dreptul de a încredința zidirea bisericii, fără considerare la prețurile și condiții aceluia dintre ofertanți,

care va prezenta mai multă garanție și soliditate.

Epitropia nu supoartă spesele de participare la licitație.

Călărași, la 10 Septemvrie 1927.

Consiliul parohial ortodox român.

Gheorghe Mureșianu,
președinte.

Vasile Radu,
notar.

Nicolae Stan,
notar.

Nr. 431/1927 prp.

Văzut: **J. Murășianu,**
protopop.

Nr. 6113—1927.

3—3

Concurs

Pentru furnizarea de carne de vită, vițel, porc și unsoare de porc, de prima calitate și în cantitate de aproximativ 20 Kgr. la zi, începând cu 1 Octomvrie a. c. pe seama internatului Academiei teologice din Str. Nic. Bălcescu Nr. 21, publicăm prin aceasta concurs cu termenul până la 25 Septemvrie a. c.

Ofertele se vor înainta, închise și sigilate, la adresa Consiliului eparhial ort. rom. din Cluj, Str. Iuliu Maniu Nr. 36, unde se pot lua informațiuni amănunțite.

Ofertele întârziate nu se iau în considerare.

Cluj, la 5 Septemvrie 1927.

Consiliul Eparhial.

Nr. 6114—1927.

3—3

Concurs

Pentru furnizarea de zarzavaturi pe seama internatului Academiei teologice ort. rom. din Cluj, strada Nic. Bălcescu Nr. 21 în cantitatea de:

cartofi	Kgr. 10000
ceapă	" 800
morcovi	" 800
țele	" 100
pătrângei	" 300
sfeclă	" 300
varză	buc. 1000

publicăm concurs cu termenul până la 15 Octomvrie a. c.

Ofertele — închise și sigilate — se vor înainta la adresa Consiliului eparhial ort. rom. din Cluj, Str. Iuliu Maniu Nr. 36 în termenul indicat.

Cluj, la 5 Septemvrie 1927.

Consiliul Eparhial.

Nr. 393/1927.

1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa III. *Dumbrava*, protopopiatul Lăpuș, se publică

concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele după acest post sunt următoarele.

1. Salarul legal dela Stat.

2. Sesiie parohială de 32 iug. grădină, arător, fânaț, pășune și pădure.

3. Două mierțe de cucuruz sfărâmat și o zi de clacă dela fiecare fum.

Pentru locuință preotul se va îngriji, se află o casă de închiriat cu supraedificatele economice. Preotul ales respective numit va trebui să domicilieze în comună.

Cererile se vor înainta oficiului protopopesc cu anexele cuvenite iar concurenții cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie pentru a predica și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Lăpușului în conțelegere cu consiliul parohial.

Tg.-Lăpușului, la 12 Sept. 1927.

Protopop: *Z. Manu.*

Nr. 836/1927.

2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroh vacant în parohia de cl. III-a *Agribicțu*, cu 794 de suflete, se publică cu data primei publicații în „Renașterea“ concurs cu termen de 30 zile.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială nouă și modernă cu supraedificatele necesare;

2. Sesiune parohială 14 iugăre, din care jumătate arabil;

3. Drept de pășunat pentru 10 vite mari;

4. Lemne de foc de pe o părțea întregă;

5. După fum o mierță mare de bucate (grâu, seară sau porumb) și o zi de lucru, eventual rescumpărarea în bani;

6. Stola obișnuită;

7. Salar dela Stat.

Doritorii de-a ocupa parohia vor înainta aici, în termen, actele cerute de Regulamentul pentru ocuparea locurilor vacante publicat în „Renașterea“ Nr. 25 a. c. potrivit art. 4 sau 11 și se vor prezenta și în persoană la acest oficiu.

Cluj, 19 August 1927.

Protopop: *Nicolae Vasii.*